

Netzo Jubileumboekje 2003

Inhoud

Intro	1
Het prille begin	2
Kwestie 1: Indeling op niveau	2
Onze naam	4
Een zelfstandige vereniging	5
Intermezzo: Tenue	6
Kwestie 2: Hetero's en vrouwen	8
Het lustrumtoernooi	9
De gewone gedoetjes	10
Intermezzo: Vrouwen	12
Gay Games	14
Nog meer gewone gedoetjes	17
En zo kunnen we nog jaren doorgaan	19
Besturen door de jaren heen	20
Ondertussen in Nederland en omgeving	21

Intro

Netzo bestaat 15 jaar. Tenminste - naar het idee van de meeste huidige leden. Omdat de feestcommissie dat riep in juni. Omdat onze voorzitter in de Nieuwsbrief van mei onze vereniging beschreef als een puber. Omdat in de officiële stukken 15 juni 1988 als oprichtingsdatum vermeld staat.

Maar een handjevol ouwe getrouwen weet nog dat Netzo er al was vóór de notariële vaststelling van de statuten. Dat in 1988 het eerste lustrum is gevierd en in 1993 het tweede. Dat we al een keer eerder het 15-jarig bestaan zouden hebben herdacht als we in 1998 niet iets te druk waren met de organisatie van (het volleybaldeel van) de Gay Games in Amsterdam. Dat dus de ontkieming van de club zo lang geleden is dat we wel van een stevige volwassene mogen spreken.

De terugblik in dit jubileumboekje gaat tamelijk uitgebreid in op de baby-, kleuter- en kinderjaren van Netzo en raffelt de puberteit een beetje af.

Verwacht geen feitelijk historisch overzicht. Voor het schrijven heb ik wel zoveel kilo's papier geconsumeerd dat het leek alsof we intensiever vergaderden dan volleybalden, maar toch is lang niet alles terug te vinden in documenten. En ook het geheugen van mijn informanten (Bert Tahitu, John Avis, Mart Kingma en Tineke Kras, die de eerste periode hebben meegemaakt) vertoonde enige gaten. Niettemin wil ik hen veel dank zeggen voor hun verhalen, archiefstukken en foto's. Ook dank aan Johanna de Groot, Petra Polman en Tim Dekkers voor hun bijdragen.

Uit al het materiaal dat voorhanden was, heb ik stukjes gelicht die ik kenmerkend vond voor de tijdgeest of opvallend of gewoon leuk. Wie bij lezing denkt: "Zo was het helemaal niet!", kan best gelijk hebben. Door mijn selectie en interpretatie is het een subjectief gekleurde geschiedschrijving geworden. Gefeliciteerd allemaal en nog vele jaren,

Ina van Diepen

Het prille begin

In 1983 kwamen Jacques en Han op het lumineuze idee om samen met andere homoseksuele mannen in een vast verband aan sport te gaan doen. Een flink aantal vrienden en bekenden reageerde enthousiast en de initiatiefnemers togen aan de slag.

Zij waren betrokken bij de Stichting Aanvullende Dienstverlening, die naast het COC en de Schorerstichting was opgezet in de strijd tegen Aids. De SAD draaide een weekendpoli in Amsterdam en trok langs homo-uitgaansgelegenheden in het hele land met creatieve voorlichtingscampagnes. Onder de paraplu van de SAD kon de kersverse sportclub bij de gemeente de gymzaal van de Zocherschool bij het Vondelpark huren.

In september ging de boel van start, op de donderdagavond. Het eerste uur deed men aan basketbal, het tweede uur aan volleybal.

Bert: "Ik verzorgde in het begin de administratie en we pasten allemaal net op één etikettenvel, dus $3 \times 7 = 21$ leden. Het waren voornamelijk mannen die het leuk vonden om iets met een bal te doen, maar die bij de gymnastieklessen vroeger op school altijd als laatste gekozen werden. Maar er waren er ook een paar die wel goed konden spelen. Nu is basketbal een tamelijk lichamelijke sport en met niet zulke behendige spelers best gevaarlijk. Er haakten mensen af. Na een half jaar besloten we alleen nog maar te volleyballen: minder riskant."

*Tijdens een
trainingsavond
in de Zocherstraat
Liggend vooraan John*

Kwestie 1: Indeling op niveau

In de volgende jaren schommelde het ledenaantal tussen de 15 en de 45. Er gingen wel eens stemmen op om een indeling op niveau te maken, maar dat lag heel gevoelig. De meeste volleyballers kenden elkaar al heel lang en speelden voor de lol samen. Ze vonden het erg vervelend om te horen dat ze minder zouden zijn dan anderen.

In 1986 kreeg de club, die inmiddels Volleypdots was gaan heten, bezoek van enkele mannen uit Keulen. Daar bestond al een paar jaar een homovolleybalclub, Janus.

Bert: "Ze kwamen praten en meetraineren en daarna gingen er een paar van ons daarheen en misschien zouden we dan een toernooitje organiseren. Een voorzichtige kennismaking, een soort relatie in de oriëntatiefase, heel nieuw en spannend allemaal."

Maar duidelijk ook eng: de club was doodsbenuwd voor een afgang. In de Gayzette van de SAD schreef de Oriëntatiecommissie:

Als het spelniveau van 'der Mannschaft' beduidend hoger ligt dan bij ons, kunnen we besluiten

- voorlopig van een toernooi af te zien
- toch maar te gaan en te zien wat we ervan terecht brengen
- in de tussentijd ons niveau verhogen, door meer te doen aan speltechnische verbetering
- bewust te experimenteren met teams van verschillende sterkte.

De commissie is zich er terdege van bewust dat ze met deze laatste mogelijkheid een delicate kwestie aanroert. De problemen die hierbij naar voren komen, zijn:

- Op grond van welke criteria moet er geselecteerd worden?
- Is een eenmaal gekozen selectie nog voor verandering vatbaar?
- Wie neemt de 'onsympathieke' taak van selectie op zich?
- Wat zijn de consequenties voor de sfeer binnen de groep?

Eén van de grondbeginselen van de vereniging is sportrecreatieve mogelijkheden bieden waarbij ontspanning en gezelligheid op de eerste plaats komen en daarna pas het competitie-element.

De commissie schatte na haar bezoek in Keulen in dat het mogelijk moest zijn om met gelijkwaardige teams aan te treden. Mits er het komende halfjaar gerichte aandacht zou zijn voor speltechniek en spelregels. Bij de training moest

elke set een andere speler scheidsrechter zijn en aangeven waarom hij floot. Iedereen kreeg schriftelijke informatie over net- en voetfouten, wanneer de bal uit was en wanneer gestolen, hoe het zat met time-outs, wissels etc. Om de smasstechniek en andere balvaardigheden te oefenen werd het net af en toe wat lager gehangen.

Warming up voor het toernooi in Keulen, voorop Carlo

Aan het Keulse toernooi op 4 april 1987 deden 14 leden van de Volleydots mee. Daarnaast 24 uit Berlijn, 12 uit Frankfurt en 30 uit Keulen zelf. Deels werd gespeeld met teams die "aus den vier Städte zufällig zusammengestellt" werden en deels met stedenteams, die "von der Leistung her ausgeglichen sein sollten!".

John: "Dat eerste toernooi maakte een onuitwisbare indruk. Ik logeerde met nog een Volleydot op een gastadres en midden in de nacht vroeg hij ineens: 'Ben jij ook nog wakker?' We konden gewoon niet slapen van pure opwindning."

Gezamenlijke rekeningen tijdens het toernooi in Keulen in 1987

Bert: "Het was fantastisch. Carlo, die bij ons speelde en training gaf, verzorgde de gezamenlijke warming up. Met zo'n enorme gettoblaster. Een intens gevoel: voor de allereerste keer in een grote sporthal, teams uit Duitsland en Amsterdam samen, allemaal nichten die bij elkaar zijn om te volleyballen. Echt geweldig. De wedstrijdjes duurden maar 10 minuten, dus qua volleybal stelde het helemaal niks voor, maar het gezamenlijke was verschrikkelijk belangrijk. Nu gaat het bij toernooien eigenlijk alleen nog maar om het volleyballen en is er ook nog een feest georganiseerd, maar toen ging het vooral om samen iets doen. De eerste dag of ochtend speelden we in gemixte teams, om spelers uit andere steden te leren kennen. Tussendoor werkten we aan een quilt of maakten we samen tekeningen. Op het feest leverden teams bijdragen in de vorm van dans, sketches, playback, acrobatiek."

De door sommigen zeer gewenste en door anderen zeer verfoeide niveau-indeling begon als een zwaard van Damocles boven de club te hangen. Er waren het laatste half jaar veel nieuwe leden ingestroomd, mede door oproepen in homobladen en bijvoorbeeld ook deze advertentie in Folia, het blad voor studenten van de Universiteit van Amsterdam:

DE VOLLEYDOTS,
volleybalclub voor HOMO'S.
Informatie: tel. 020 - 862405.

Het briefhoofd, met het wapen van Amsterdam

In de Nieuwsbrief van augustus 1987 een sterk staaltje van 'Hoe houden we iedereen tevreden?'. De trainingsavond was met twee uur verlengd. In het eerste deel van de avond (van 18 tot 20 uur) kwam de nadruk te liggen op het recreatieve, met in het laatste halfuur ook eens een andere sport. Het tweede deel (van 20 tot 22 uur) was gericht op balbeheersing, speltechniek, tactiek en leren fluiten. Daarin werd ook geëxperimenteerd met diverse selectiesamenstellingen. Alle leden konden kiezen of ze aan één of twee delen meededen. Zo kon iedereen in de training wel genoeg van zijn gading vinden.

Maar selecteren werd onontkoombaar bij toernooien. De vereniging nam eind augustus met één team op recreantenniveau deel aan een regulier buitentoernooi in Spaarnwoude en in het najaar met twee teams aan de maandelijkse NeVoBo-recreatietoernooien. In oktober organiseerden de Volleydots zelf een toernooitje met Janus uit Keulen, een heteroteam uit Vreeland en drie eigen teams. De Gaykrant schreef hierover:

De Duitsers schonken de organisatoren twee vaten bier, maar zullen de volgende keer met nog meer moeten komen om de Dots eronder te krijgen. Met de laatste plaats van Vreeland, een team dat voor wat dit toernooi betreft 'van de andere kant' was, is het bewijs dat homo's sportief kunnen presteren, geleverd.

Vanwege die selectie voor toernooien werd er toch een TC in het leven geroepen. Frank en Roland hadden de twijfelachtige eer om te mogen beslissen over de indeling. Dat viel helemaal fout. Een aantal vrienden-van-het-eerste-uur vond het voor de hand liggen dat zij - omdat ze met de club waren begonnen - het eerste team zouden vormen. Er gingen vele vergaderuren overheen en uiteindelijk kwam het tot een scheiding. De pioniers bleven met een man of negen Volleydots heten en de rest ging op zoek naar een nieuwe naam.

Onze naam

Op 1 oktober 1987 schreef John, die gaandeweg steeds meer als coördinator was gaan optreden, aan het Amerikaanse homoblad The Advocate:

At present our name is still the Volleydots, but we are in the middle of a creative and democratic process of finding our club a more suitable name and a matching outfit.

Er was een prijsvraag uitgeschreven voor een naam en een logo.

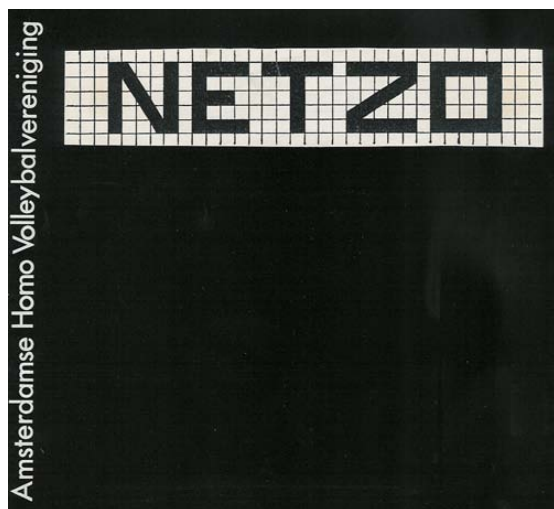
John: "Op een avond werd ik opgebeld door Ronald. Hij vertelde dat hij net op de WC een geweldig idee had gekregen voor een nieuwe naam: Netzo. Dit was het helemaal!"

Tijdens de ledenbijeenkomst op 27 oktober werden uit de inzendingen de naam en het bijpassende logo gekozen. De toelichting volgens het verslag:

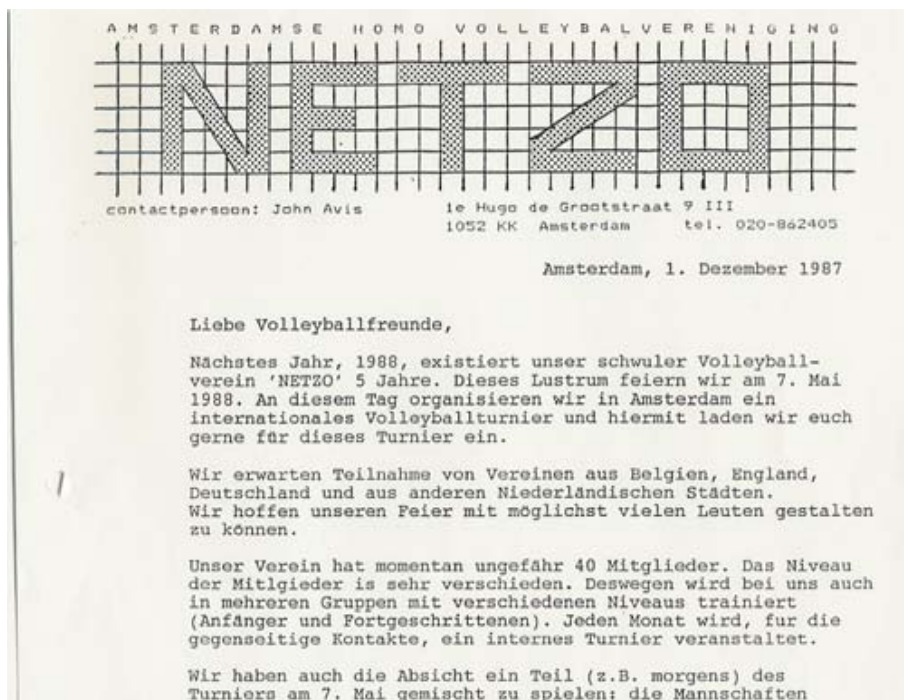
De naam

- verwijst naar het volleybalnet
- vormt een woordspeling op de uitdrukking Ook zo!
- heeft ook een tijdsdimensie: pas bij het volleybal of pas homoseksueel
- laat zich in combinatie met uitdrukkingen als 'ook zo', 'mooi zo' of 'fijn zo' goed gebruiken in een yell.

Het netwerk waaruit het logo bestaat, symboliseert het volleybalnet. Door de vierkantjes in het netwerk op te vullen wordt benadrukt dat het volleybalspel mensen aan weerszijden van het net tezamen brengt. Met de vierkantjes waaruit het logo bestaat, wordt de Hollandse hokjesmentaliteit gesymboliseerd.

Een tabblad tussen de vergaderstukken

Een brief aan een Duitse club als uitnodiging voor een toernooi

Een zelfstandige vereniging

Op dezelfde bijeenkomst op 27 oktober 1987 namen de 25 aanwezige leden het voorstel aan om de mogelijkheid te onderzoeken van een zelfstandige volleybalvereniging. Met het aantal leden groeide de zaalhuur en de SAD begon de financiële verantwoordelijkheid bezwaarlijk te vinden. Ook was deelname aan toernooien goedkoper voor NeVoBo-leden, maar om dat te kunnen worden moest je wel een vereniging vormen. Bovendien ontstond er - hoewel het tot dan toe allemaal goed was gegaan - een behoefte aan een bestuur dat initiatieven zou nemen en verantwoording kon afleggen. Zo inde Bert wel de contributie, maar niemand kon hem iets maken als hij die niet aan de SAD afdroeg. En er waren altijd wel mensen die activiteiten wilden organiseren, maar voor de aanstaande jubileumviering zou zoveel komen kijken dat enige coördinatie wenselijk werd.

Er kwam een Statutencommissie, bestaande uit John en Bert als initiatiefnemers en Jan als juridisch adviseur. Uit het verslag:

Wanneer alles volgens schema verloopt, kunnen we de vereniging nog voor het einde van dit jaar officieel oprichten.

Dit tempo was belangrijk in verband met het lustrumtoernooi in mei 1988, waarover al een half jaar gepraat werd.

De leden kregen de conceptstatuten op 4 december. Tot de 31ste konden ze schriftelijk vragen, opmerkingen en wijzigingsvoorstellen indienen. Op vrijdag 8 januari 1988 zou de oprichtingsvergadering plaatsvinden met de vaststelling van de statuten en het huishoudelijke reglement.

Op 4 januari 1988 werd het concept-HHR rondgestuurd en werd iedereen nog eens dringend uitgenodigd voor de ALV. Uit de brief:

De meeting heeft natuurlijk ook als functie elkaar op de hoogte te brengen van de laatste roddels, wie het met wie gedaan heeft, hoe vaak, waarom, wanneer, maar vooral hoe!

En voor het geval men er nog niet van doordrongen was dat het een gewichtige zaak betrof:

Zij die de statuten voor de kattenbak hebben gebruikt, kunnen donderdag op de training nieuwe krijgen, maar dan om aandachtig en kritisch door te nemen!

Intermezzo: Tenue

Voor toernooien bestempelden de Volleydots witte shirts met het logo.

Bert: "Maar daar moet je je geen aardappelgehobby bij voorstellen, hoor. We hadden een plastic mal en daar tamponneerden we dan speciale roze en zwarte kledingverf overheen zodat de uitgespaarde afbeelding op de stof zichtbaar werd. De shirts konden gewoon in de wasmachine."

De mal waarmee de shirts 'bedrukt' werden

Toen Netzo in de NeVoBo-competitie zou gaan spelen, wilde men een outfit waar het team echt mee voor de dag kon komen. Maanden werd er gediscussieerd over kleur, materiaal en model. Op een multiple-choiceformulier kon men wensen aankruisen als pofmouwen, vlindermouwen, blote rug. In april 1988 werd een bestelling geplaatst voor 36 setjes: de broekjes mexico groen (3 maat 5, 19 maat 6, 9 maat 7, 5 maat 8) en de shirts met lange mouwen in London geel (8 M, 14 L, 7 XL en 7 XXL). Beide zeer glimmend, maar in een traditionele vorm.

Bert: "We vielen in elk geval op in de reguliere competitie. Met die kanariekleuren kon men ons bij wijze van spreken in het donker nog herkennen."

In oktober 1989 werden die kleuren overigens beschreven als milieugroen en zonnebloemgeel. Toen werd gepleit voor een nieuwe outfit. De stof van de 'oude' nam geen vocht op en de kleurencombinatie ondervond toch enige weerstand. Veel leden die het hadden aangeschaft, waren inmiddels vertrokken.

De geel/groen-combinatie, in de trainingshal

Een verenigingstenue was wel belangrijk voor de op dat moment zo opgesplitste club. Het werden een marineblauw Rucanor broekje met een Netzo-logootje en een kobaltblauw poloshirt met korte mouwen. Netzo-bericht 3 meldt dat de leden 10% korting konden krijgen bij het Sportpaleis in de Jan van Galenstraat. Als ze het daar uiterlijk 14 november pasten en bestelden, konden ze het tenue nog vóór het internationale Netzo-toernooi van 18 november in bezit hebben. Het moest namelijk nog bedrukt worden.

Al tijdens de rondvraag van de ALV op 13 juni 1990 werd het tenue weer aan de orde gesteld. "Het is een pijnlijk punt, maar het lichtblauwe shirt is al versleten."

Toch ging het nog jaren mee. Misschien wel dankzij de praktische tip op die ALV: "Je hoeft het tijdens de trainingen niet te dragen."

*De blauwe poloshirts, bij een toernooi in Parijs in 1990
Bernie, Carlo nog in kanarie-outfit, Jan, Bert, Peter, Vincent, Simon*

De volgende jaren was er af en toe sprake van een tenueclubje, maar pas bij aanvang van het seizoen 1994/1995 ging de vereniging over op de huidige zwarte shirts met het roze-driehoeklogo. De leden kregen de keus uit lange of korte mouwen. En het advies er zelf een zwart broekje bij te kopen. Over het tegenwoordige Netzo-shirt bestaat een misverstand. We spelen niet in 'een echte Henk Duyn', want het ontwerp van het logo is van Luc Couvée. Kunstenaar Henk zorgde wel jarenlang voor het bedrukken.

In 1997 kwam er door toedoen van Lambert van de PR-commissie nog een keer een geel shirt op de Netzo-markt. Met de tekst: *Netzo op weg naar de Gay Games '98*. Het shirt werkte niet alleen als stimulerend statement, maar ook als advertentie. Op de voorkant stond onder *Netzo Amsterdam - Nederlands grootste homo/lesbische volleybalvereniging* dat we plaats hadden voor beginners en gevorderden, dat we op vrijdagavond trainden en het nummer van de Netzo-infolijn en het postadres.

*De zwarte shirts,
bij een kampioenschap in de NeVoBo-competitie
Richard, Hans, Tim, Peter, Bart, Spencer*

*Het PR-shirt
voor de Gay Games
van 1998*

Kwestie 2: Hetero's en vrouwen

Het werd een roerige ALV op die vrijdag de 8ste januari. De commotie spitste zich toe op artikel 2 van de statuten:

De vereniging stelt zich ten doel homoseksuelen de gelegenheid te bieden met elkaar in clubverband de volleybalsport te beoefenen.

De Statutencommissie was zich ervan bewust dat de meerderheid wilde dat het lidmaatschap voorbehouden zou zijn aan mannen. Maar als dit standpunt later veranderde (vrijwel alle andere homo-volleybalclubs waren gemengd), zou met de voorgestelde formulering geen - dure - statutenwijziging nodig zijn. De vergadering nam toch een wijzigingsvoorstel aan waardoor alleen mannen lid konden worden. Bij de stemming over of het lidmaatschap alleen open moest staan voor homoseksuelen, staakten de stemmen. En toen werd het een heksenketel. Geopperd werd de vraag aan alle leden voor te leggen (dus ook aan de afwezigen), omdat het hier toch de grondslag van de vereniging betrof. Maar het wijzigingsvoorstel werd nogmaals in stemming gebracht en alsnog aangenomen. Daarmee was artikel 2 dus zo gewijzigd dat alleen homoseksuele mannen lid konden worden. Toch bleef de discussie nog doorgaan. Op een gegeven moment werd zonder eindconclusie overgegaan naar het agendapunt Bestuursverkiezingen. John werd gekozen als voorzitter, Ward als secretaris en Bert als penningmeester.

Maar daarmee was de kous nog lang niet af! Meteen de zondag erna schreef John een brief van vier (!) kantjes aan de *"zeer gewaardeerde volleybalvrienden"*, alle leden dus. Hij deelde mee dat er in de warrige besluitvorming tijdens de ALV een misverstand was opgetreden. Hij was van plan geweest om bij zijn bereidheid om voorzitter te worden het voorbehoud te maken dat hij zijn kandidatuur introk als de wijzigingsvoorstellen zouden worden aangenomen. Dat werd hem afgeraden, omdat het de stemming kon beïnvloeden. Toen de bestuursverkiezingen aan de orde waren, was John in de veronderstelling dat voor een definitief besluit over artikel 2 de hele ledengroep nog zou worden geraadpleegd. Hij had zich dus tot voorlopig voorzitter laten kiezen. Door de notulen (die waren dus dat weekend al klaar!) kwam hij erachter dat artikel 2 wel degelijk definitief in gewijzigde vorm was vastgesteld.

Uit de brief:

Daarmee ben ik, indien ik het definitieve voorzitterschap zou aanvaarden, gedwongen te handelen volgens een artikel waarin ik me absoluut niet kan vinden. De consequentie is dat het bestuur alle huidige en toekomstige leden naar hun seksuele voorkeur zou moeten vragen. Dat stuit bij mij op onoverkomelijke principiële bezwaren. Om dezelfde redenen als waarom ik tegen het afleggen van een niet-joodverklaring ben of van een niet-homoverklaring. Ik heb helemaal niets tegen een vereniging waarvan het karakter of de sfeer overwegend homoseksueel is, integendeel. Maar ik wil niet dat zoiets wordt nagestreefd in een discriminerend artikel. Volgende stap zou kunnen zijn te truttige of te macho-achtige homoseksuelen uit te sluiten. De naam en de doelstelling geven de kleur van de vereniging voldoende aan. Verder moeten de statuten niet gaan. Afgezien van de vraag of het juridisch mogelijk is een dergelijke bepaling in de statuten op te nemen, biedt het geen garantie dat de vereniging exclusief homoseksueel zal zijn. Iemand kan bij aanmelding voorwenden homoseksueel te zijn of er pas na verloop van tijd achter komen het toch niet te zijn. Ik ben er niet vóór om actief leden te gaan werven onder hetero's. We geven alleen publiciteit aan de club in homogelegenheden en via homomedia. Samen met de naam in artikel 1 (Amsterdamse Homo Volleybalvereniging Netzo) en de doelstelling in artikel 2 moet dat toch voldoende zelfselecterend zijn. Een toestroom van hetero's beschouw ik dan ook als puur hypothetisch. Het gaat mij erom dat de vereniging (dus niet alleen het bestuur, maar ook elk lid afzonderlijk) een sfeer bevordert waarin homoseksuelen op een plezierige manier met elkaar kunnen volleyballen.

John vroeg de leden die op de ALV waren geweest, op een bijgevoegd formuliertje in te vullen hoe ze stonden tegenover het opnieuw in stemming brengen van artikel 2. Ze konden kiezen uit:

- tegen
  - voor, maar alleen met die personen die afgelopen vrijdag aanwezig waren
  - voor, en ook personen die niet aanwezig waren, laten stemmen.
- Daaruit kwam een herstemming door alle leden.

John schreef op donderdag 14 januari nog een compromis:

Wijzigingsvoorstel voor artikel 2:

1. De vereniging stelt zich ten doel homoseksuelen de gelegenheid te bieden met elkaar in verenigingsverband de volleybalsport te beoefenen.
2. De vereniging kent (de mogelijkheid van):
  - a. groepen bestaande uit alleen mannen
  - b. gemengde groepen, bestaande uit zowel mannen als vrouwen.
3. Er dienen minimaal 12 belangstellenden te zijn alvorens een groep kan worden gestart.
4. Gemengde groepen kunnen voor hoogstens de helft uit vrouwen bestaan.

Lid 4 moest voorkomen dat vrouwen de statuten zouden kunnen wijzigen zonder dat een groot aantal mannen het daarmee eens was. Daarvoor was immers tweederde van de stemmen nodig?

Alle leden kregen een brief met twee stemformulieren. Op het eerste konden ze aangeven of ze waren voor 1 (het oorspronkelijke voorstel) of voor 2 (het voorstel dat op de ALV aangenomen was) of voor 3 (het compromisvoorstel). Maar - het bestuur was op alles bedacht - het kon gebeuren dat geen van de drie een volstrekt meerderheid kreeg. Dan was een tweede ronde nodig over de twee voorstellen die de meeste stemmen hadden gehaald. Om geen tijd te verliezen kon iedereen meteen op het tweede formulier zijn keuze invullen als het zou gaan tussen 1 en 2, tussen 1 en 3 en tussen 2 en 3.

De uitslag van deze enquête moest natuurlijk bekrachtigd worden tijdens een ALV - we bleven een formeel-democratische vereniging. Op donderdag 28 januari 1988 was het dan zo ver. Na een toch weer heftige discussie ("*Voor heteroseksuele volleyballers zijn er legio andere verenigingen; wij hebben geen keuze uit clubs.*" en "*Moeten we dan op toernooien toch nog tegen vrouwen spelen?*") werd het oorspronkelijke voorstel aangenomen met 18 stemmen vóór, 6 tegen en 5 onthoudingen.

Het lustrumtoernooi

Tussen alle statutenperikelen door wist het nieuwbakken Netzo een zeker voor die tijd enorm toernooi in elkaar te zetten. Al vanaf december waren bekende en onbekende verenigingen aangeschreven. Met enige doelgroepstrategie: in de brief aan de voorzitter van de NAGVA (North American Gay Volleyball Association - in de VS draaide al enkele jaren een homocompetitie!) meldde John dat Netzo 50 leden telde, terwijl hij in een Nederlandse uitnodiging van dezelfde datum repte over 40 leden.

In april moest het Zeeuwse Gay Volleybalteam afzeggen omdat het NeVoBo-district Zeeland juist zaterdag 7 mei had geprikt voor een extra speeldag om de competitieachterstand weg te werken en de aangemelde Zeeuwse deelnemers uit vijf reguliere teams afkomstig waren.

Uiteindelijk deden er 24 teams mee, met ongeveer 200 volleybal(st)ers, uit 11 steden. De wedstrijden werden gespeeld in de Van Hogendorphal. Het eindresultaat:

1. Netzo 1	7. Vorspiel 3	13. Frankfurt 2	19. Utrecht 1
2. Janus 2	8. Zwijndrecht	14. Vorspiel 4	20 Frankfurt 1
3. Janus 1	9. Netzo 3	15. Utrecht 2	21. Janus 3
4. Vorspiel 1	10. Vorspiel 2	16. Netzo 5	22. Netzo 6
5. Netzo 2	11. Antar	17. Hupfdolen 1	23. C-tje
6. Netzo 4	12. Hupfdolen 2	18. Ideetjes	24. Social Club Best

Een intrigerende uitslag: van Janus, Hupfdolen, Frankfurt en Utrecht eindigde het tweede team boven het eerste en van Vorspiel het derde boven het tweede. Zou er in Keulen, Bonn, Frankfurt, Utrecht en Berlijn ook gedoe zijn geweest over de selectie voor de teams?

Ter relativering van de laatste plek voor de ploeg van de Gay Krant uit Best: die had in november toevallig wel mooi zilver gewonnen bij het Nederlandse Kampioenschap Handmelken!

Voor het hele weekend had het COC de theaterzaal beschikbaar gesteld. Daar was op vrijdag dan ook de ontvangst, op zaterdag het feest en op zondag de brunch.

Voor het programmaboekje had burgemeester Ed van Thijn een voorwoord geleverd:

Amsterdam is eraan gewend om jaarlijks talloze gasten te ontvangen. Toeristen, zakenmensen, congresgangers en dagjesmensen vormen een vaste verschijning in het stadsbeeld. Een internationaal homovolleybaltoernooi in Amsterdam is me echter nog nooit overkomen. Ik moet zeggen dat ik er bijzonder mee ingenomen ben. Niet alleen vanwege onze gastvrijheid en onze belangstelling voor sportieve prestaties. Het gaat mij erom dat lesbische en homoseksuele mensen zich hier thuis voelen. Dit volleybaltoernooi hoort dan ook in Amsterdam. Ik wens alle deelnemers een prettig verblijf toe en verwacht uiteraard topprestaties!

Tijdens het uitbundige feest trad een Netzo-lid op als Marlène Dietrich met *Sag mir wo die Männer sind*.

Een Netzo-koor zong de volgende variatie op *Tulpen uit Amsterdam*:

Wenn der Frühling kommt, dan schmettern wir
Schwülchen aus Amsterdam.
Wenn der Frühling kommt, dan siegen wir
Tüntchen aus Amsterdam.
Wenn der Frühling kommt, dan feiern wir
Damen aus Amsterdam:
tausend grosse, tausend kleine,
starke Körper, schöne Beine.
Ja, die schönsten aus der Welt
sind die Schwulen aus Amsterdam.

Een extra attractie was op zondag een rondvaart met twee door de gemeente afgehuurde rondvaartboten, voorzien van gidsen die ook Duits spraken. De tocht eindigde bij het homomonument, waar groepsfoto's werden genomen.

Ook werd een petitie opgesteld uit protest tegen Clause 28 die door het Britse Lagerhuis dreigde te worden (of net was?) aangenomen. Dit wetsartikel behelsde het verbod om homoseksualiteit te 'promoten' bij lesgeven of door het uitgeven van 'propaganda'-materiaal. Dat werd zo ruim opgevat dat Engelse homo-organisaties het bestaan onmogelijk werd gemaakt en dat docenten gemakkelijk ontslagen konden worden als zij voor hun homoseksualiteit uitkwamen.

De gewone doedotjes

Netzo bleef groeien. Maar van bloeien was niet altijd sprake. Toen de club uit de behuizing aan de Zocherstraat barstte, werd nog een gymzaal gehuurd. In maart 1988 kwam er een echte indeling in trainingsgroepen. Groep 1 ging op vrijdagavond onder leiding van Carlo trainen in het Amstellyceum aan de Mauritskade bij het Tropenmuseum. De groepen 2 en 3 bleven op de vertrouwde locatie, met Simon / Ward respectievelijk Bert als trainer. Met die twee avonden op twee plekken brokkelde de eenheid af.

De eerste groep isoleerde zichzelf enigszins. In een brief van 25 mei uitte een lid zijn onvrede: "*Carlo lijkt zo snel mogelijk te willen doorstoten naar een niveau dat vooral zichzelf nastreeft.*" Daar zou hij geen bezwaar tegen hebben "*als dat ging in gepaste harmonie, met wederzijds respect en een ontspannen sfeer*". Maar de trainingen verliepen "*opgefokt. Een gesprek hierover vond hij niet nodig, want 'we komen om te volleyballen, niet om te lullen'*". De briefschrijver klaagde ook over de instelling van de hele groep. Tijdens het Lustrumtoernooi "*draaide alles om 'het eerste' en mensen waren bij de gratie gods bereid om een enkele wedstrijd met het tweede mee te spelen.*"

Al was dus niet iedereen gelukkig met het regime van Carlo, het leek wel vruchten af te werpen, gezien de gestage opmars van Netzo 1 vanuit de laagste klasse van de NeVoBo-competitie en de eindklassering op internationale toernooien. In oktober won Netzo in Berlijn weer de beker.

Dat toernooi had Vorspiel Berlin eigenlijk gepland voor het voorjaar van 1989, maar het werd een half jaar naar voren getrokken om Janus uit Keulen niet in de wielen te rijden. Die vereniging wilde dan namelijk zijn 10-jarig bestaan vieren met een internationaal toernooi.

Een extra reden om al in het najaar van 1988 homovolleybalteams naar Berlijn te halen, was dat Vorspiel wel wat morele steun kon gebruiken. In augustus had de club de Duitse dagbladen gehaald vanwege een conflict met de Landessportbund Berlin. Die wilde geen vereniging erkennen die 'Vorspiel - Schwuler Sportverein Berlin' heette. De sportbond vond het "*plakative aggressiv und provozierend. Das Bekennen zu einer sexuellen Neigung kann nicht Grundlage für einen Vereinsnamen sein. Wählt doch einen unverdächtigen, neutralen Namen; dann arbeiten wir gerne mit euch zusammen.*" Voor Vorspiel was homoseksualiteit geen 'seksuele neiging', maar een levensgevoel, een deel van de identiteit. Men trok een vergelijking met een politieportclub en een dovenschaakclub die wel subsidie kregen. "*Wir wollen Sport machen, wie sind kein Sex-Verein.*"

Bij Netzo leek de klad er een beetje in te komen. Begin januari 1989 meldde John de leden dat de aanvangstijden van de trainingen een half uur verschoven waren. En daarbij wilde hij nog wel iets kwijt:

Met ingang van het nieuwe jaar willen we ook proberen de trainingen wat meer pit in te blazen. Het vorig jaar kon bepaald niet altijd van een enthousiaste opkomst gesproken worden. Ik weet niet hoe het jullie vergaat, maar op mij werkt zo'n matige opkomst na verloop van tijd demotiverend. We kennen weliswaar geen opkomstplicht, maar het zou op zijn minst toch prettig zijn als men even afbelt (liefst met reden). Daarom nogmaals het verzoek om allen op de training te komen. Het bestuur kan veel regelen, maar met elkaar zullen we een groepssfeer in de club moeten maken!

Op de ALV van mei 1989 deed hij er nog een schepje bovenop bij het voorlezen (!) van het jaarverslag (een terugblik en beleidsvoornemens van het bestuur):

Netzo is op dit moment in de gelukkige omstandigheid over een aantal enthousiaste trainers te beschikken. Deze mensen doen dit op basis van vrijwilligheid na afloop van een 8-urige werkdag. Het bestuur doet dan ook een beroep op de leden hier wat meer rekening mee te houden. Dit betekent: tijdig aanwezig zijn voor de training, je even afmelden wanneer je niet kunt komen, minder rumoerig zijn tijdens uitleg door de trainer.

Andere wetenswaardigheden uit deze ALV:

- Na een aarzelende aanloop was in april een vrouwengroep van start gegaan.
- Elke trainingsgroep ging een vertegenwoordiger kiezen, om als tussenpersoon te fungeren tussen de groep en het bestuur / de TC, om deelname aan toernooien te regelen, beperkt advies te geven over de teamsamenstellingen en "bezoek aan een b.v. geblesseerde speler te organiseren".
- De school aan de Zocherstraat ging over in particuliere handen. Hoewel de gemeente officieel geen vervangende zaalruimte hoefde aan te bieden, voelde ze zich hier moreel wel toe verplicht.
- "Behalve een sportieve functie heeft de vereniging ook een sociale of gezelligheidsfunctie. In verschillende trainingsgroepen is het inmiddels gewoonte om na afloop gezamenlijk nog wat te gaan drinken. Een nadeel van een groter wordende vereniging is dat men de mensen uit andere trainingsgroepen niet of nauwelijks kent. Aanvankelijk meenden we dit te kunnen ondervangen door maandelijks een intern toernooi te organiseren. Het

grote niveaoverschil, de daardoor grotere kans op blessures en de tegenvallende belangstelling hebben ons doen besluiten hiermee te stoppen." Alleen het traditionele Sinterklaas- en het Koninginnedagtoernooi bleven overeind. En misschien kon een feest zoals dat in februari een jaarlijkse traditie gaan worden.

Ward, Bert en Simon tijdens het Netzo-jaarfeest op 26 februari 1989.

John werd toegezongen op de melodie van Sofietje:

*"Hij wou vrouwen en ook hetro's
en werd heel boos
toen de club zei: "Nee, o nee,
engerds doen niet met ons mee",
maar het is nu weer OK ..."*

Intermezzo: Vrouwen

Ze zijn in de ledenlijsten niet terug te vinden, maar in 1988 begonnen er een paar vrouwen mee te doen aan de trainingen in de Zocherstraat. In elk geval Liesbeth en een Mieke van wie niemand meer de achternaam weet, maar nog wel dat het een felle tante was.

Het eerste schriftelijke bewijs dat Netzo als vereniging open begon te staan voor vrouwelijke leden, was weer een advertentie in Folia Civitatis, het studentenblad van de Universiteit van Amsterdam, op 9 december 1988:

HOMOVOLLEYBALVERENIGING NETZO
zoekt enthousiaste volleyballers (M/V)
tel. 862405

In januari 1989 schreef John aan iemand die erop gereageerd had, dat zich 8 vrouwen hadden aangemeld. Voor een nieuwe groep waren eigenlijk minimaal 12 personen nodig, omdat zij zelf hun zaalhuur moesten kunnen opbrengen. En natuurlijk omdat je dan lekker tegen elkaar kon spelen. Toch verwachtte John dat de vrouwengroep binnenkort zou starten, in de hoop op een wervende werking.

Dat werd april, met bijna 30 vrouwen. De training vond plaats in de gymzaal van het Marcantcollege aan het Frederik Hendrikplantsoen, donderdags van 18.45 tot 21 uur. De eerste trainster was Karin, een studente aan de Sportacademie. Die voor het gemak in Goes woonde. In augustus nam Nelke het trainerschap van haar over.

Mart: "Van het trainen in het begin herinner ik me weinig. Lekker natuurlijk om weer eens te volleyballen. Dat kleine gymzaaltje was wel wennen, met die lastige ringen. Eerlijk gezegd weet ik vooral nog heel goed dat we na afloop van de training altijd naar Saarein gingen. Die grote ronde tafel boven was op donderdag gewoon van ons. Als er bij onze binnenkomst toevallig andere vrouwen zaten, lawaaiden we die binnen de kortste keren weg."

Tijdens de ALV in mei kwam aan de orde dat bij zich voortzettende groei indeling in twee niveaugroepen nodig was. Dus moest de TC (geen vertegenwoordiging, maar twee daartoe capabel geachte leden die de samenstelling van de trainingsgroepen bepaalden) aangevuld worden met een vrouw. Jan en Simon kregen gezelschap van Mart.

Op 14 december 1989 was er na de training een Vrouwenoverleg in het COC. De vrouwen wisselden van gedachten en maakten afspraken over deelname aan de NeVoBo-competitie en aan toernooien, opdeling in twee trainingsgroepen, trainsters en een ledenwerfcampagne.

In Sek, het ledenblad van het COC, verscheen in februari 1990 de volgende advertentie:

Zin in **volleybal**?
Homovolleybalvereniging
NETZO heeft plaats voor
enthousiaste **vrouwen**.
Bel voor meer informatie
Liesbeth of Mart.

Het aantal vrouwenleden nam toe en bleef schommelen tussen de 40 en de 50. De TC's bedachten ingenieuze constructies om trainingsgroepen van verschillend niveau aan hun trekken te laten komen, ook al waren er te weinig velden beschikbaar.

En meestal moet de TC bovendien zorgen dat de speelsters die de lagere groepen training gaven, ook gewoon zelf konden trainen. Als voorbeeld een indeling die de TC op 16 december 1992 rondstuurde:

groep 1	21 - 23	8 competitie­speelsters (V1 3e klasse)	3 recreanten
groep 2	21 - 23	16 competitie­speelsters (V2 4e klasse en V3 5e klasse)	2 recreanten
groep 3	19 - 21	9 competitie­speelsters (V4 5e klasse)	7 recreanten

tot 20.30 uur samen, daarna aparte teamtraining en beginnerstraining

De TC had toen voor het eerst een vierde team opgegeven bij de NeVoBo. Er waren namelijk 33 vrouwen die competitie wilden spelen en dat was echt te veel voor drie teams. De nieuwe indeling betekende wel dat enkele vrouwen die in het seizoen daarvoor in het toenmalige V2 gepromoveerd waren naar de vierde klasse, nu in V3 terechtkwamen en dus weer vijfde klasse moesten spelen. "We hopen dat iedereen zich raliseert dat deze situatie waarschijnlijk maar voor een half jaar zal bestaan en dat we in juni een groot promotiefeest kunnen vieren." Maar voor de zekerheid hield de TC op 18 december een spreekuur in de kantine "voor iedereen die opmerkingen, vragen of andere belangrijke mededelingen heeft over de indeling van de competitieteams".

Overigens kwam het promotiefeest er inderdaad. Uit het verslag van de Vrouwenvergadering op 23 april 1993: "Het feest vindt plaats op 4 juni, bij Clé thuis <een enorme ruimte in een kraakpand>, vanaf 21 uur. Clé vertelt welke optredens er zullen zijn. Sommigen optredenden zijn blij verrast."

De Vrouwenvergadering speelde een belangrijke rol voor het TC-beleid. Achteraf kreeg het fenomeen een beruchte naam, omdat het er in de bijeenkomsten heftig aan toe kon gaan. Op de vergaderingen kwamen praktische punten aan de orde, zoals vacatures voor bestuurs- of TC-leden of scheidsrechters en de voorbereiding van een toernooi of feest. Daarnaast wilde de TC de meningen van vrouwenleden horen over voorstellen voor beleid.

Tineke: "In 1993 ging het over of Netzo-leden voor toernooien voorrang moesten hebben op vrouwen die niet meer bij Netzo speelden, maar nog wel mee wilden doen aan toernooien. Daar waren we het snel over eens: die moesten pas uitgenodigd worden als er te weinig speelsters van Netzo waren. Maar hoe moest je dat invullen? Maakten we een 'wachlijst' met een bepaalde volgorde (wie een keer meedeed, kwam onderop) of gingen we loten? En als we indeling op niveau overeind hielden, hoe bepaalde je dan het niveau van vrouwen die niet meer speelden?"

Een andere afspraak was dat instroom van nieuwe competitie-spielsters niet mocht betekenen dat leden die al langer in een team speelden, zouden moeten doorschuiven naar een lager team. Wel wilden we natuurlijk open blijven staan voor nieuwe speelsters. Het ging erom dat ze niet meteen konden rekenen op een plek in een team waar ze qua niveau misschien thuis zouden horen. Gelukkig was er op dat moment in alle teams nog ruimte voor extra speelsters.

In 1995 was de opbouw van de vrouwenafdeling een belangrijk item. We vonden het voor invallen en doorstromen geen goede zaak dat er grote gaten zaten tussen de competitieteams. Om meer aansluiting te creëren tussen team 1 en 2 en tussen team 3 en 4 ontwikkelden we een speerpuntenbeleid. De teams die we vooral sterker wilden maken, zouden speciale aandacht krijgen bij de trainingen. Op dat moment trainden 2 en 3 samen, maar we konden de trainingsindeling zo veranderen dat 1 en 2 regelmatig samen trainden en ook 3 en 4 samen. Een andere manier was relatief meer speelsters in de speerpunten teams zetten of specifiek daarvoor nieuwe leden werven. En die teams moesten er natuurlijk ook zelf wat aan doen, door een hoge trainingsopkomst."

Netzo 1:
Lina, Nelke, Tineke, José, Marieke,
Clé, Liesbeth

Netzo 2:
Lucie, Margot, Mart,
Marjan, Ria, Yolanda

Netzo 3:
Sigrid, Pia, Sjoukje, Antoinette, Betty,
Hettie, Ina, Hélène

Gay Games

In eerste instantie zag niemand bij Netzo er iets in. "Gay Olympics, moet dat nou? Weer zo'n initiatief van die rare Amerikanen." Maar tijdens een internationaal homo-toernooi in 1989 maakten twee Amerikaanse teams de andere deelnemers enthousiast. En toen ging het balletje rollen. Uiteindelijk deden er in Vancouver drie mannenteams en één vrouwenteam van Netzo mee.

Tineke: "Eerst vergaderden we over 'hoe krijgen we er speelsters bij?' We waren aanvankelijk maar met vier vrouwen van Netzo. Ineke kwam erbij vanuit een andere club, maar Marjan volleybalde daarvoor überhaupt nog niet. Daarna zochten we sponsors. We kregen geld van verschillende instellingen, onder andere van het COC, dat ook shirtjes leverde. We speelden in shirts van de Exit. The Bronx gaf badhanddoeken. Hele goeie, het is nog steeds mijn strandlaken. Alleen nam niemand ze mee naar Vancouver, want dan was je koffer meteen vol. Liesbeth wilde niet van die badstoffen damesvolleybalbroekjes, dus die introduceerde de Bixby-broekjes. Yolanda vond het verschrikkelijk, al die vrouwen in een mannenonderbroek. Toen al maakten we als presentjes voor de tegenstanders die stickers met 'Keep in touch with the Dutch'. Het regelen van de reis ging vrij vlot: iedereen wilde vooraf wel naar New York."

Bixby: Marjan, Riet, Jaco, Ineke, Sjouk, Tineke, Agnes, Mart

Bert: "Ik begon de reis met een groep mannen in San Francisco. Op weg naar Vancouver deden we Seattle aan, omdat daar het Nederlandse herenteam voor de WorldCup speelde, tegen Italië. Wij werden op de tribune opgemerkt door de Italiaanse radio en TV. Ze wisten niks van de Gay Games, maar vonden ons verhaal zo mooi dat ze ons in Vancouver gingen volgen. Door die reportage met interviews stond Celebration 1990 in Italië meer in de belangstelling dan in Nederland. Terwijl er maar één Italiaanse deelnemer was!"

Het Nederlandse herenteam tijdens de WorldCup-wedstrijd in Seattle

De volleyballers vormden het leeuwendeel van de Nederlandse delegatie: er waren verder alleen een voetballer, twee tennissters en drie atleten. Die laatste haalden wel even zeven gouden plakken.

Bij de openingsceremonie droeg de Nederlandse ploeg rode, witte en blauwe paraplu's.

Bert: "Per land kwamen de deelnemers het stadion binnen. Beneden in de catacomben moesten we ongelooflijk lang wachten, maar we hadden zoveel plezier! Onze delegatie voelde heel erg samen: je kwam toch voor Nederland uit. Dagen van te voren hadden we in het park pasjes ingestudeerd, met allerlei bewegingen met die paraplu's. Ik was natuurlijk de hoofdmajorette. Er brak een enorm gejoel uit bij onze binnenkomst. Ik denk er met tranen in mijn ogen aan terug. Wat een saamhorigheidsgevoel."

Team Holland in Vancouver

Bert: "Ons team had er nog een jongen uit Zeeland bij die heel hoog volleybalde, maar vergeleken met die Amerikanen stelden we helemaal niets voor. Er gingen geruchten dat Los Angeles en San Francisco voor 5000 dollar heterospelers hadden ingehuurd voor een week.

En de Amerikanen waren niet alleen fanatiek in het spelen. Al bij de eerste wedstrijd die wij floten, werden we vervangen: te soepel. Dus waren we daarna alleen nog 'helpers' voor het tellen en lijnen. Maar zelfs dat konden we nog vreselijk fout doen. Tijdens een heel belangrijke wedstrijd en natuurlijk bij een heel belangrijk punt, zat onze lijnrechter Carlo op het moment van een smash net even zijn veter vast te maken. De Amerikaanse scheidsrechter explodeerde!"

Tineke: "Zoiets meemaken is uniek. Een combi die ik nu niet meer zou trekken: overdag heel goed spelen met het gelegenheidsteam (we werden vierde) en steeds tot diep in de nacht feesten. We hadden een kast van een huis tot onze beschikking en ook nog eens een appartementje. We verbleven met z'n allen bij elkaar in dat huis, maar als iemand eens een afspraakje had, vertelde ze dat ze in dat appartement de plantjes water ging geven."

Mart: "Fantastisch was het. Mijn thuisfront kreeg zoals ze dat noemden 'hemelse' brieven en telefoontjes. Alles, zelfs het vele wachten, verliep in een gezellige en ontspannen sfeer. Alleen bij de douane was ik nerveus, door al die hijgerige waarschuwingen vooraf. *'Don't make your political statement at the border!'* Want over homoseksualiteit konden ze moeilijk gaan doen en HIV-geïnfecteerden konden ze terugsturen. Geen verkeerde dingen zeggen was de boodschap. Dus vroeg je je zenuwachtig af wát je verkeerd zou kunnen zeggen. Op de standaardvraag wat we kwamen doen, antwoordden wij - beladen met sporttassen en een ballennet - braaf: *'We're on holiday.'*"

Advertentie met de Netzo-leden op het homomonument

De Gay Krant van 25 augustus meldde in de terugblik dat de door de christelijk-fundamentalistische kerk voorspelde aardschok uitbleef en het elke dag prachtig weer was. Verder legde het artikel de nadruk op de chaos. Vancouver was niet berekend op 23.000 sporters met aanhang. Voor restaurants en cafés stonden mensen uren in de rij. De sportorganisatie was helemaal een zootje, met als hoogtepunt bij atletiek twee vrouwen die achter de tafel, met de microfoon open, net zo lang stonden te kijken tot er eentje huilend opstapte.

Op de avond van de openingsceremonie was er voor het volleybal nog helemaal geen wedstrijdschema. Voor de mannen heeft de teamleider van New York op verzoek iets in elkaar gedraaid. De eerste dag speelden de teams willekeurig tegen elkaar; dan zou er een indeling komen op basis van sterkte. Helaas gingen de uitslagen van die dag verloren, dus daarna werden de teams toch met een natte vinger in de vijf niveaus geplaatst. De speelschema's werden voortdurend gewijzigd. Aanvangstijden klopten niet en teams werden soms naar de verkeerde hal gestuurd. En de hallen lagen ver uit elkaar, twee kanten op 10 en 15 kilometer van het centrum. De Gay Krant citeerde Netzo-lid Vincent:

De organisatie heeft tot op het laatste moment teams geaccepteerd en zelf laten beslissen in welke klasse ze wilden spelen. Ze hadden gewoon een week of twee vooraf de inschrijving moeten sluiten. Iedereen met een beetje computerkennis kan dan een wedstrijd-schema bedenken.

Het was niet vanuit een gevoel 'dat kunnen wij beter', maar uit puur enthousiasme dat John tijdens een persconferentie liet vallen dat Amsterdam de Gay Games 1998 wel kon organiseren na New York 1994.

Tineke: "Ook Marjo, die tenniste, voelde er wel wat voor. De rest was er in Vancouver eigenlijk niet zo mee bezig. We dachten: '1998 is nog een heel eind weg. Als we een Bidbook maken over hoe we het allemaal georganiseerd denken te krijgen, moet dat toch eerst nog geaccepteerd worden. Dus John mag best een balletje opwerpen. Waarom niet? Doe maar.'"

John ging meteen voortvarend met de kandidatuur aan de slag. In De Volkskrant van 3 september 1990 werd hij geïnterviewd over het naar Amsterdam halen van de Gay Games.

Nederland heeft eigenlijk geen cultuur op het gebied van homosport. Netzo is de enige club waarin homo's georganiseerd aan sport doen. In de VS is het fenomeen flink ontwikkeld, noodgedwongen door de gettovorming. In Nederland bestaat die noodzaak niet, wat op zich best verheugend is.

Of het dan niet overbodig is om de Gay Games hier te organiseren? Nee, want het is geen geïsoleerd evenement, maar juist geïntegreerd in de samenleving. De Gay Games hebben een sterk sociaal en recreatief aspect. In Vancouver was overal in de stad wel iets te beleven wat met de Games te maken had. De Gay Games benaderen zo eerder de oorsprong van de Olympische gedachte dan de moderne Spelen zelf.

Voor burgemeester Van Thijn zouden de Gay Games een perfect middel zijn tegen zijn Olympische kater. Vancouver heeft zo'n drie miljoen gulden geïnvesteerd en een veelvoud van dat bedrag terugverdiend. Homo's zijn namelijk gezellige mensen die nogal verteren. In elk geval genoeg om de organisatie eruit te laten springen. Dat is een zekerheid.

Nog meer gewone gedoetjes

Met ingang van september 1990 kon Netzo donderdags gaan trainen in de nieuwe gemeentelijke sporthal Oostburg bij de molen. Daar waren drie volleybalvelden, wat gunstig was voor de integratie. Trainingsgroepen konden vaker een wedstrijdje tegen elkaar doen en competitieteams waarvan spelers in verschillende trainingsgroepen zaten, konden toch samen oefenen. En er was een kantine.

Op de ALV van 13 juni 1990 werd voor het eerst het lidmaatschapsgeld verhoogd. En dan ook maar meteen met 50%: van 100 naar 150 gulden. De verhoging was nodig omdat er een trainersvergoeding was ingesteld en om een reserve op te bouwen zodat voor eigen toernooien niet steeds een bijdrage van de leden hoefde te worden gevraagd.

Toen werd ook de huidige TC-structuur in het leven geroepen. De hoofden gingen deel uitmaken van het bestuur. De ALV koos Jan tot Hoofd TC-Mannen en Mart tot Hoofd TC-Vrouwen. Zo zaten er direct twee vrouwen in het bestuur, want Nanda volgde Bert op als secretaris.

In de rondvraag deed iemand het verzoek de ledenlijst te ontvangen. Tot dan toe hadden alleen bestuursleden daar de beschikking over. Boven die adressenlijst stond dan ook nog in grote letters 'DISCRETIE VEREIST', door een zekere secretaris overigens wel eens gerelativeerd met '(of juist niet ...)' erachter. Nu werd besloten binnen de vereniging beperkte informatie te verspreiden: iedereen kreeg de adressen van de bestuursleden en van de mensen van de eigen trainingsgroep.

Het nieuwe logo, met de Amsterdamse kruisjes

Het trainen in de Oostburghal beviel prima. Het was dan ook een onaangename verrassing dat de gemeente al in het voorjaar van 1991 aanondigde dat Netzo eruit moest. Bij de bouw was nadrukkelijk rekening gehouden met de bespeling door een rolschaats- en skatevereniging, vandaar de boarding en de speciale vloer. De Dienst voor de Sport had die vereniging toezeggingen gedaan. Bij de ingebruikname was het schema daar niet meer op aan te passen, maar nu moest Netzo wijken.

De aangeboden Zeeburghal had vier volleybalvelden en Netzo had toch steeds ruimtegebrek? Het bestuur protesteerde tegen de verhuizing een stuk verder Oost in, onder andere met een plattegrond van Amsterdam waarop de adressen van de leden met stipjes waren aangegeven. Het merendeel woonde namelijk in West en in Centrum. Het mocht niet baten.

Het jaarverslag voor de ALV van 14 juni 1991 meldt als pluspunten:

- het professionelere imago van de vereniging door het gebruik van de Oostburghal, wat voor flink wat nieuwe (dames)leden had gezorgd
- de criteria die de TC's hadden opgesteld voor een rechtvaardiger verdeling van de kans op deelname aan toernooien
- en de geslaagde Vancouver-reis die Netzo veel publiciteit en goodwill had opgeleverd.

Als minpunten werden genoemd:

- de verandering van accommodatie, verder weg en met vrijdag als trainingsavond waardoor de opkomst niet optimistisch werd ingezien
- het geringe verantwoordelijkheidsgevoel van de leden voor het Netzo-materiaal: alweer waren heel wat ballen zoekgeraakt.

De beleidsvoornemens van het bestuur waren:

- een ledenwervingscampagne om de gevolgen van de locatiewijziging op te vangen
- uitgaande van de strikte man/vrouw-scheiding die moest worden geaccepteerd, kijken op welke momenten gezamenlijke activiteiten konden worden ondernomen.

Omdat volleybalvereniging A.G.B. op vrijdagavond ook een veld gebruikte in de Zeeburghal, had Netzo van 19 tot 21 uur de beschikking over drie velden en van 21 tot 23 uur over vier. John had met een brief aan de A.G.B.-secretaris nog geprobeerd de tijden gewisseld te krijgen "*vanwege onze organisatorische problemen met het trainingsrooster en de beschikbare trainers en het feit dat wij de dames niet zo laat het donker in willen sturen*", maar daar traptten ze niet in. Zo moesten vijf mannentrainingsgroepen op vier velden gestald worden en vier vrouwentrainingsgroepen op drie velden. Dit kostte de diverse TC's de nodige hoofdbrekens. Toen Netzo de hele hal kreeg, werd het 'extra' veld aan de mannen toebedeeld, wat klopte met de ledenaantallen. Weer later, in 2001, was de man/vrouw-verhouding nog niet echt fiftyfifty, maar vanwege de hogere trainingsopkomst bij de vrouwen kwamen er 2x2 mannenvelden en 2x2 vrouwenvelden.

En zo kunnen we nog wel jaren doorgaan

Vanaf 1992 vonden er geen grootschalige veranderingen meer plaats en speelden er geen echt heikele kwesties meer. Netzo was eigenlijk een tamelijk gewone volleybalvereniging geworden. Met gebruikelijke perikelen: geen trainers kunnen vinden of geen opvolgers voor aftredende bestuursleden, een TC die op z'n gat lag, een bestuurslid dat nauwelijks functioneerde, mensen die de club verlieten omdat hun relatie met een ander Netzo-lid gestrand was. En ook met de gebruikelijke hoogtepunten: promotie naar een hogere klasse, feesten en geslaagde toernooien (bijvoorbeeld het Lustrumtoernooi met Pinksteren 1993 samen met de Volleydots, met een slotfeest in Artis).

Roze Zaterdag 1991

Lustrumfeest 1993

Er ontstonden min of meer natuurlijke golfbewegingen:

- nu eens ledengroei (reactie: een ledenstop plus wachtlijst) en dan weer ledenverlies (reactie: een ledenwerfcampagne)
- nu eens een nijpend tekort aan spelverdeelsters (reactie: aanvalsters schoolden zich onder enige druk om) en dan weer een feitelijk overschot (reactie: een spelsysteem met drie spelverdeelsters)
- nu eens financieel vette jaren (reactie: de penningmeester maakte beleid om de reserve te verkleinen tot een veilige omvang) en dan weer magere (reactie: verhoging van het lidmaatschapstarief en strakke begrotingsregels)

- nu eens weinig gezamenlijkheidsgevoel tussen de mannen en de vrouwen in de vereniging (reactie: bestuur, feest- en toernooicommissie maakten zich zorgen en sjorden en duwden, maar de andere leden gaven niet thuis) en dan weer veel (reactie: gemengde activiteiten werden hoog gewaardeerd).

De mannenafdeling en de vrouwenafdeling functioneerden flink verschillend, maar dat hoefde geen problemen op te leveren. Het ging om verschillen in organisatiestructuur en aanpak, in manier van communiceren, in focus. Voor de vrouwen was van het begin af aan de NeVoBo-competitie het belangrijkste richtpunt. Er kwamen uiteindelijk vier competitieteams. De trainingsgroepen werden daar ook op afgestemd: elke groep bestond uit een team plus recreantenleden van gelijkwaardig niveau. Onder de mannen leefde de NeVoBo-competitie minder. Om aan een team te kunnen komen (eerst één, toen een tijdlang twee en nu weer één) werden spelers uit verschillende trainingsgroepen bij elkaar gesprokkeld. De mannen waren meer gericht op de Homocompetitie; daar deden ook steeds heel wat Netzo-teams aan mee.

De Gay Games werden een evenement waar Netzo naar toe leefde. In New York in 1994 nam de vereniging deel met twee mannen- en twee vrouwenteams.

Mart: "Dat wil zeggen: we gingen met één groep Netzo-vrouwen, want na maanden gesteggel waren er nog geen twee teams gevormd. De niveaoverschillen waren erg groot. De beste speelsters wilden gewoon een sterk en een zwakker team, maar vooral de middenmoters vonden dat we moesten mixen tot twee gelijkwaardige ploegen. We hadden twee teams ingeschreven in dezelfde klasse, dus de beslissing kon eindeloos uitgesteld worden. Pas in de trein onderweg naar de sporthal waar we de eerste dag moesten spelen (anderhalf uur reizen!), kregen we de samenstelling van twee mixteams rond. Die waren trouwens wat kleiner dan gepland, omdat op de laatste training voor ons vertrek Tineke en Mieke zich zodanig blesseerden dat Tineke thuis moest blijven en Mieke met een gipsbeen in een rolstoel alleen toeschouwer kon zijn."

De Gay Games van 1998 waren natuurlijk een geval apart. Er deden heel veel Netzo-teams mee. Vrouwen 1 won zilver en Vrouwen 2 brons. Voor een groepje Netzo-leden was het spelen zelf een soort tussendoortje. Al een aantal jaren hadden zij zich intensief beziggehouden met de voorbereiding van het evenement. Eerst trok Netzo eigenlijk de hele kar; daarna organiseerden Netzo-

ers het volleybalonderdeel (200 teams in negen sporthallen!) en John het roeien. In Sidney in 2002 kwamen één mannenteam en twee vrouwenteams uit. Vrouwen 1 veroverde zilver.

*Gay Games 1998:
zilver voor Netzo
Dames 1*

Aukje, Marjan, Marise, Ineke, Hanneke, Maria, Mirjam, Petra, Marieke, Carien

Toernooien, vooral internationale, waren de krenten in de Netzo-pap. Overal in Europa en een paar keer daarbuiten is de vereniging vertegenwoordigd geweest door één tot wel zes teams tegelijk. Een vast baken in de toernooikalender vormde het eigen Netzo-toernooi, de eerste jaren in oktober of november en geleidelijk aan uitgekristalliseerd in het Sinterklaastoernooi. Dit werd een uniek evenement, door de typische Sinterklaassfeer, het ongeveer even grote aantal vrouwelijke en mannelijke deelnemers en het gezellige gezamenlijke feest.

Om kort te gaan: Netzo is volwassen geworden. Dat is niet helemaal hetzelfde als 'Netzo is groot geworden' of in elk geval is de club niet groot gebleven. Op een hoogtepunt hebben we wel eens bijna 150 leden gehad en nu komen we nog niet aan de 100. Maar de geschiedenis heeft aangetoond dat we power hebben en uithoudingsvermogen. Altijd zijn er wel weer leden die de zaak draaiende willen houden of met wat extra initiatief 'leuke dingen doen voor de mensen'.

Netzo kreeg misschien trekken van een gewone volleybalvereniging, maar het blijft speciaal voelen om bij de club 'bij de club te horen'.

Zo kunnen we nog wel jaren doorgaan. Laten we dat ook maar doen.

Bestuursleden door de jaren heen

De leden die door de jaren heen in het Netzo-bestuur hebben gezeten, tot aan oktober 2003, toen het Jubileumboekje verscheen:

Voorzitter

1	John Avis	januari 1988 - april 1993
2	Gerard Toussaint	april 1993 - april 1995
3	Ina van Diepen	april 1995 - juni 2000
4	Geert Hemmes	augustus 2000 - juni 2003
5	Corrie Brocken	oktober 2003 -

Secretaris

1	Ward Kemperman	januari 1988 - april 1989
2	Bert Tahitu	april 1989 - mei 1990
3	Nanda Piersma	mei 1990 - april 1993
4	Tineke Kras	april 1993 - april 1996
5	Monique Stam	april 1996 - mei 1998
6	Rob Gommers	mei 1998 - oktober 2000
7	Hans Schonenberg	oktober 2000 - juni 2003
8	Johanna de Groot	juni 2003 -

Penningmeester

1	Bert Tahitu	januari 1988 - april 1989
2	Kees Lindhout	april 1989 - augustus 1992
3	Ton Coppoolse	augustus 1992 - juni 1996
4	Coen Bosselaar	november 1996 - mei 1997
5	Klaas Bindert de Haan	augustus 1997 - april 2000
6	Quirine Diesbergen	april 2000 -

Hoofd TC mannen

1	Jan Moors	juni 1990 - mei 1991
2	Simon Haringa	mei 1991 - oktober 1993
3	Eric Stallinga	oktober 1993 - november 1994
4	Jan Hylkema	november 1994 - april 1995
5	Roland Hoek	april 1995 - november 1996
6	Lambert Selten	april 1997 - november 1998
7	Marcel Koorevaar	november 1998 - mei 1999
8	Rob Bernhard	mei 1999 - oktober 2000
9	John Stael	oktober 2000 - april 2002
10	Richard Kerstholt	oktober 2002 -

Hoofd TC vrouwen

1	Mart Kingma	juni 1990 - mei 1991
2	Lina Bleeker	mei 1991 - augustus 1992
3	José Arts	augustus 1992 - april 1993
4	Mia Scheffers	april 1993 - april 1995
5	Irma Vogt	april 1995 - mei 1997
6	Mariette van Staveren	september 1997 - mei 1998
7	Berthe Lemmens	mei 1998 - november 2000
8	Johanna de Groot	november 2000 - juni 2003
9	Cristina Guerrero Paez	juni 2003 -

Ondertussen in Nederland en omgeving

In die 15 plus 5 jaar gebeurde er ook veel buiten de vereniging.
Een geheugenopfrissertje:

1983

Petje Pitamientje maakt reclame voor Calvé pindakaas --- Tien weken lang zorgen ambtenarenstakingen voor onrust in Nederland: huisvuil wordt niet opgehaald en post niet bezorgd, veerdiensten varen niet; het Binnenhof wordt onder het schuim gespoot --- De Sovjets halen bij het eiland Sachalin een Amerikaanse Boeing 747 neer --- Op het Malieveld in Den Haag demonstreren 550.000 mensen tegen kruisraketten --- Lech Walesa krijgt de Nobelprijs voor de vrede --- Freddy Heineken en zijn chauffeur Ab Doderer worden ontvoerd

De Indiase premier Indira Gandhi wordt vermoord --- Doemaar neemt afscheid als popgroep, Johan Cruijff als voetballer en Joseph Luns als secretaris-generaal van de NAVO --- De ME trekt de Molukse wijk van Capelle aan den IJssel binnen omdat veel bewoners weigeren de huur te betalen --- De eerste baby's uit diepvrieszaad worden geboren --- In het Indiase Bophal komen duizenden om door een gaslek in de Union Carbide-fabriek

1985

Michael Gorbatsjov krijgt het voor het zeggen in de Sovjet-Unie --- Boris Becker wint Wimbledon als 17-jarige --- De dood van kraker Hans Kok in een politieel leidt tot hevige commotie --- Bob Geldof organiseert voor hongerend Afrika een Live-Aid-concert --- Evert van Benthem wint de Elfstedentocht --- In Utrecht ontstaan rellen bij het bezoek van paus Johannes Paulus II (Popie Jopie) aan Nederland

1984

De Zweedse premier Olof Palme wordt voor een bioscoop vermoord --- Het ruimteveer Challenger explodeert terwijl miljoenen schoolkinderen live naar de lancering kijken, omdat een lerares aan boord experimenten met de kinderen zou doen --- Een ongeluk in een kerncentrale in Tsjernobyl veroorzaakt radioactieve neerslag in een groot deel van Europa --- De musical Cats <die in 2003 nog steeds draaide> gaat van start

1987

Matthias Rust landt met zijn sportvliegtuigje op het Rode Plein in Moskou --- Voor de Belgische kust zinkt de veerboot Herald of Free Enterprise doordat de boegdeuren niet gesloten zijn --- Gerrit-Jan Heijn wordt ontvoerd en vermoord --- In de Sovjet-Unie worden 'Perestrojka' en 'Glasnost' geïntroduceerd --- De film De Aanslag (Fons Rademakers / Harry Mulisch) krijgt een Oscar

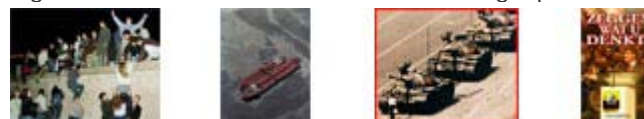

Oranje wint in Duitsland het EK Voetbal --- Bij een Irakese gifgasaanval komen 5000 Koerden om --- In de Waddenzee sterft bijna 60% van de zeehonden aan een virusziekte --- Boven het Schotse Lockerbie explodeert een Boeing 747 van Panam --- In Suriname vinden de Decembermoorden plaats

1989

De Berlijnse muur valt --- De olietanker Exxon Valdez veroorzaakt een milieuramp bij Alaska --- China richt op het Plein van de Hemelse Vrede een bloedbad aan onder demonstrerende studenten --- De commerciële televisie doet zijn intrede in Nederland --- Het Vlaams Blok komt op en wordt direct heel groot in Antwerpen --- De Russen trekken zich terug uit Afghanistan --- In Amsterdam wordt de iT geopend

1986

1988

Roermond wordt opgeschrikt door een IRA-aanslag --- De radiopiraat Radio Caroline verdwijnt als laatste uit de ether --- De vroegere dissident Vaclav Havel wordt president van Tsjechoslowakije --- De vuilstortplaats bij de Diemerdijk wordt gesaneerd --- Bij een Salmonella-uitbraak in een verpleeghuis in Venlo overlijden zeven bewoners

1990

1991 Na een inval in Koeweit krijgt Irak te maken met de Eerste Golfoorlog --- In Joegoslavië breekt een burgeroorlog uit --- Drugsbaron Klaas Bruinsma wordt voor het Amsterdamse Hiltonhotel geliquideerd --- Bolkestein geeft met een artikel in De Volkskrant het startschot voor het immigratiedebat --- Amnesty International adopteert een Turkse transseksueel als gewetensgevangene --- De CPN heft zichzelf op

1992 Een vrachtvliegtuig van El Al stort neer in een flatgebouw in de Bijlmermeer --- Een Roemeense asielzoeker loopt hersenletsel op nadat de marechaussee op Schiphol zijn mond dicht had geplakt --- In Los Angeles breken rellen uit na de vrijspraak van witte agenten die de zwarte Rodney King hadden mishandeld --- De eerste wereldtop over milieu en duurzaamheid vindt plaats in Rio de Janeiro --- Het Nederlandse herenvolleybalteam verovert bij de Olympische Spelen in Barcelona zilver --- Kevin Kostner krijgt zeven Oscars voor Dances with Wolves

1993 De opslag en verwerking van asbest wordt verboden --- Milieudefensie koopt een stuk grond dat als Bulderbos de uitbreiding van Schiphol moet tegenhouden --- Tsjecho-Slowakije wordt opgedeeld in Tsjechië en Slowakije --- Er wordt een bomaanslag gepleegd op het WTC-gebouw in New York --- Jurassic Park breekt alle bioscooprecords --- De Russische maffia neemt de markten in Moskou over

1992

1994 Miljoenen Hutu's en Tutsi's moorden elkaar uit in Rwanda --- Nelson Mandela wordt de eerste zwarte premier van Zuid-Afrika --- Ex-balletdanseres Joke Damman straalt Tiel en omstreken in als Jomanda --- Na het kapseizen van de veerboot Estonia in de Oostzee komen 852 mensen om --- De Italiaanse regeringsleider Silvio Berlusconi wordt gedagvaard wegens corruptie

1994

1995 In de door Dutchbat beschermde VN-enclave Srebrenica worden duizenden moslimmannen vermoord --- Frankrijk voert atoomproeven uit in de Stille Oceaan --- De Israëlische president Rabin wordt vermoord --- Algerijnen plegen bomaanslagen in de Parijse metro --- O.J. Simpson wordt vrijgesproken van moord op zijn ex-vrouw en haar vriend

1996 Het eerste kloonschaap, Dolly, komt ter wereld --- Take That gaat uit elkaar --- De spelling van het Nederlands wordt vernieuwd --- Richard Krajicek wint Wimbledon --- Een Herculestoestel vliegt na een mislukte landing op vliegbasis Eindhoven in brand --- In Atlanta worden de Nederlandse volleybalmannen Olympisch kampioen

1996

1997 Voor het eerst sinds jaren is er weer een Elfstedentocht, met Henk Angenent als winnaar --- Bondscoach Bert Goedkoop gaat volleybalvrouwen selecteren op lengte --- Prinses Diana komt bij een auto-ongeluk in een Parijse tunnel om het leven --- Engeland draagt Hongkong als autonoom gebied met zelfbestuur over aan China --- Moeder Teresa overlijdt --- Bij een bloedige confrontatie tussen supporters van Ajax en Feijenoord wordt Carlo Picornie doodgeslagen

1997

Monica Lewinsky wordt 's werelds beroemdste stageaire --- Het eerste homopaar in Nederland geeft elkaar het jawoord --- Wetenschappers naaien een muis een mensenoer aan --- Celine Dion scoort een megahit met de titelsong van de film Titanic --- Transseksueel Dana International (Sharon Cohen) schokt religieus Israel door het Eurovisie songfestival te winnen met Viva la Diva --- De Zangeres zonder Naam overlijdt

1998

De euro wordt ingevoerd --- Willem-Alexander trouwt met Máxima --- Lijsttrekker Pim Fortuyn wordt vlak voor de Tweede-Kamerverkiezingen vermoord --- Vanwege moslimrellen worden de Miss-Worldverkiezingen van Nigeria verplaatst naar Londen --- Prins Claus en Boudewijn Büch overlijden

2002

1999

In België wordt alle Coca Cola vernietigd nadat zo'n 100 kinderen zwaar misselijk en met hartkloppingen in het ziekenhuis belandden --- Miljoenen mensen kijken (al dan niet door een debiel brillettje) naar een zonsverduistering --- KLM-Cargo draait 440 illegale eekhoorns door een versnipperaar --- In Turkije vindt een grote aardbeving plaats --- Big Brother kluistert half Nederland aan de buis

De verwachte computermisère bij de millenniumwisseling blijft zo goed als uit --- Het exploderen van een vuurwerkopslagplaats verwoest een Enschedese woonwijk --- Een ontplofende eigen torpedo brengt de kernonderzeeër Koersk tot zinken in de Oostzee

2000

2001

Volendam gaat het jaar in met een afschuwelijke cafébrand --- George W. Bush wint met een paar stemmen verschil de Amerikaanse presidentsverkiezingen van Al Gore --- De Nederlandse weilanden zijn leeg na een uitbraak van mond- en klauwzeer --- In een actie van Al Qaida op 9/11 boren twee vliegtuigen zich in de Twin Towers in New York en stort één zich op het Pentagon in Washington

